

Maurice Allais, La Crise mondiale d'aujourd'hui. Pour de profondes réformes des institutions financières et monétaires. Editions Clément -Juglar, Paris 1999

http://szczesnygorski.pl/wp-content/uploads/2011/02/Allais_Maurice_-_La_crise_mondiale_d_aujourd_hui1.pdf

- Citations choisies sur, entre autres, caractère trompeur du bank crédit moyen de paiement.
- Wybrane cytaty dotyczące, między innymi, zwodniczej natury bankowych kredytowych środków płatniczych

1. Fr. Fondamentalement, le mécanisme du crédit aboutit à une création de moyens de paiements ex nihilo [à partir de rien], car le détenteur d'un dépôt auprès d'une banque le considère comme une encaisse disponible, alors que, dans le même temps, la banque a prêté la plus grande partie de ce dépôt, qui, redéposée ou non dans une banque, est considérée comme une encaisse disponible par son récipiendaire. À chaque opération de crédit, il y a ainsi duplication monétaire. Au total, le mécanisme de crédit aboutit à une création de monnaie ex nihilo par de simples jeux d'écritures. Reposant essentiellement sur la couverture *fractionnaire* des dépôts, ce système est *fondamentalement instable*.

http://szczesnygorski.pl/wp-content/uploads/2011/02/Allais_Maurice_-_La_crise_mondiale_d_aujourd_hui1.pdf p. 63

1. Pl. Mechanizm kredytowy sprowadza się zasadniczo do tworzenia środków płatniczych ex nihilo [z niczego], ponieważ posiadacz depozytu w jakimś banku traktuje go jako gotówkę a jednocześnie bank pożyczył znacznie większą część tej wpłaty, która, zdeponowana lub nie zdeponowana w jakimś banku, jest traktowana przez swojego odbiorcę jako gotówka. Wskutek tego każdej operacji kredytowej odpowiada pieniężne podwojenie. W sumie mechanizm kredytowy powoduje kreację pieniądza ex nihilo poprzez proste zapisy / sztuczki księgowo. System ten, polegający na *cząstkowym* pokryciu depozytów, jest *zasadniczo niestabilny*.

Sz. Z. Górski tłum.

2. Fr. En fait, sans aucune exagération, le mécanisme actuel de la création de monnaie par le crédit est certainement le «cancer» qui ronge irrémédiablement les économies de marchés de propriété privée.

Ibidem s.74

2. Pl. Obecny kredytowy mechanizm tworzenia pieniędzy można uznać, bez żadnej przesady, jako nieuleczalne „zrakowacenie” wyniszczające gospodarki rynkowe oparte na własności prywatnej.

Sz. Z. Górski tłum.

3. Fr. La doctrine régnante avait totalement méconnu une donnée essentielle: une libéralisation totale des échanges et des mouvements de capitaux n'est possible, elle n'est souhaitable que dans le cadre d'ensembles régionaux groupant des pays économiquement et politiquement associés, et de développement économique et social comparable.

Ibidem s. 77

3. Pl. Panująca obecnie doktryna zupełnie pominęła istotny fakt: całkowita liberalizacja wymiany i przepływu kapitału jest możliwa i pożądana tylko w ramach jednostek regionalnych grupujących kraje stowarzyszone gospodarczo i politycznie, znajdujące się na porównywalnym poziomie rozwoju ekonomicznego i społecznego.

Sz. Z. Gorski tłum.

4. Fr. La création monétaire doit relever de l'État et de l'État seul. Toute création monétaire autre que la monnaie de base par la Banque centrale doit être rendue impossible, de manière que disparaissent les «faux droits» résultant actuellement de la création de monnaie bancaire.

Ibidem s.95

4. Pl. Kreacja pieniądza powinna być zastrzeżona tylko i wyłącznie do kompetencji Państwa. Wszelka kreacja pieniądza nie będącego walutą podstawową Banku centralnego powinna być wykluczona, powodując zniknięcie „fałszywych uprawnień” obecnie tworzonych poprzez kreację pieniądza bankowego / bankowych środków płatniczych.

Sz. Z. Górski tłum.

5. Fr. Que les bourses soient devenues de véritables casinos, où se jouent de gigantesques parties de poker, ne présenterait guère d'importance après tout, les uns gagnant ce que les autres perdent, si les fluctuations générales des cours n'engendrent pas, par leurs implications, de profondes vagues d'optimisme ou de pessimisme qui influent considérablement sur l'économie réelle. (...). Le système actuel est fondamentalement anti-économique et défavorable à un fonctionnement correct des économies. Il ne peut être avantageux que pour de très petites minorités.

Ibidem s.101

5. Pl. To, że giełdy stały się prawdziwymi kasynami, gdzie rozgrywają się gigantyczne partie pokera, nie miałyby tak wielkiego znaczenia, poza faktem, że jedni zyskują to, co drudzy tracą, gdyby powszechne fluktuacje kursów nie powodowały głębokich zafalowań optymizmu i pesymizmu, silnie wpływających na gospodarkę realną. Tu właśnie ukazuje się nierozumny i szkodliwy charakter obecnych instytucjonalnych ram, w jakich działają rynki giełdowe. Obecny system jest z gruntu nieekonomiczny i niekorzystny dla prawidłowego funkcjonowania systemów gospodarczych. Może być korzystny tylko dla bardzo niewielkich mniejszości.

Sz. Z. Górski tłum.

6. Fr. Dans son essence, la création monétaire ex nihilo actuelle par le système bancaire est identique, je n'hésite pas à le dire pour bien faire comprendre ce qui est réellement en cause, à la création de monnaie par des faux-monnayeurs, si justement condamnée par la loi. Concrètement elle aboutit aux mêmes résultats. La seule différence est que ceux qui en profitent sont différents. Ibidem s. 110

6. Pl. Aby dobrze zrozumieć co się tu rozgrywa, nie waham się powiedzieć, że obecne kreowanie pieniędzy ex nihilo przez system bankowy jest w istocie identyczne z kreacją pieniądza przez fałszerzy, tak słusznie potępioną przez prawo. Ścisłe biorąc prowadzi do tych samych rezultatów. Jedyna różnica polega na tym, że inni są tutaj beneficjenci.

Sz. Z. Górski tłum.

7. Fr. En fait on doit proclamer qu'un droit fondamental de l'homme c'est d'être protégé efficacement contre un fonctionnement inéquitable, sinon malhonnête, de l'économie de marchés permis actuellement ou même favorisé par une législation inappropriée.

Ibidem s. 172

7. Pl. Trzeba faktycznie ogłosić jako podstawowe, prawo Człowieka do skutecznej ochrony przed niesprawiedliwymi jeśli nie nieuczciwymi działaniami ekonomii rynkowej, obecnie dozwolonymi a nawet wspieranymi przez niewłaściwe prawodawstwo.

Sz. Z. Górski tłum.

8. Fr. Ce que je préconise, c'est un système où la création monétaire appartiendrait uniquement à une Banque centrale indépendante de l'État et des partis politiques au pouvoir, et où les revenus correspondant à la création monétaire reviendraient uniquement à l'État. Ibidem, s. 185

8. Pl. Z mojej strony opowiadam się za systemem w którym kreacja pieniądza byłaby zastrzeżona wyłącznie dla Banku centralnego, niezależnego od władz państwowych i partii politycznych, oraz w którym dochody płynące z kreacji pieniądza przypadłyby wyłącznie Państwu.
Sz. Z. Górski tłum.

9. Fr. Avec ce système, il n'y aurait plus aucune création de monnaie, sauf par la Banque centrale et les revenus provenant de la création monétaire par la Banque centrale seraient rétrocédés à l'État, ce qui lui permettrait dans les conditions actuelles de supprimer la presque totalité de l'impôt progressif sur le revenu. [...] Une telle réforme aurait l'avantage de la clarté et de la transparence. Aujourd'hui, les revenus provenant de la création monétaire sont distribués de façon anonyme entre une foule de parties prenantes, sans que personne ne puisse réellement identifier qui en profite. Ces revenus ne font que susciter iniquité et instabilité et, en favorisant les investissements non réellement rentables pour la collectivité, ils ne font que susciter un gaspillage de capital.

Dans son essence, la création de monnaie *ex nihilo* actuelle par le système bancaire est identique, je n'hésite pas à le dire pour bien faire comprendre ce qui est réellement en cause, à la création de monnaie par les faux monnayeurs, si justement condamnée par la loi. Concrètement, elle aboutit aux mêmes résultats. La différence est que ceux qui en profitent sont différents.

Le taux d'accroissement de la monnaie de base serait égal au taux d'accroissement du PNB réel, augmenté du taux souhaité de hausse de prix, en principe de 2% [...]. Ibidem, s.110

9. Pl. W tym systemie nie miałyby miejsca żadna kreacja pieniądza poza Bankiem Centralnym, a dochody z kreacji pieniądza przez Bank Centralny byłyby przekazywane państwu. To pozwoliłoby mi w takim razie prawie całkowicie znieść progresywny podatek dochodowy. Reforma ta byłaby jasna i przejrzysta. Obecnie dochody pochodzące z kreacji pieniężnej są rozdzielane anonimowo pomiędzy mnóstwo beneficjentów i nikt nie może naprawdę ustalić kto z nich korzysta. Wywołują one tylko nierówności i niestabilności. Sprzyjają inwestycjom faktycznie społecznie nieopłacalnym i prowadzą do marnowania kapitału.

Aby dobrze zrozumieć co się tu rozgrywa, nie waham się powiedzieć, że obecne kreowanie pieniędzy *ex nihilo* przez system bankowy jest w istocie identyczne z kreacją pieniądza przez fałszerzy, tak słusznie potępioną przez prawo. Ściśle biorąc prowadzi do tych samych rezultatów. Jedyńa różnica polega na tym że inni są tutaj beneficjenci.

Stopa wzrostu podstawowego pieniądza byłaby równa stopie wzrostu rzeczywistego PKB, powiększonej o pożądaną inflację, zasadniczo 2% .

Sz. Z. Górski tłum

10. Fr. La réforme de l'indexation. La stabilisation de la valeur réelle de l'unité de compte
Le fonctionnement d'une économie de marché repose sur un très grand nombre d'engagements sur l'avenir. L'efficacité de l'économie, comme l'équité, implique que ces engagements soient respectés, que les calculs économiques ne soient pas faussés, et que ni les créanciers ni les débiteurs

ne soient spoliés. *Il convient donc que l'application de tous les contrats ne soit pas pervertie par les variations du pouvoir d'achat de l'unité de compte.*

En fait, face à ces variations, *seule une indexation en valeur réelle de tous les engagements sur l'avenir*, et en particulier de tous les prêts et emprunts et de tous les contrats de salaire à durée limitée,⁷ pourrait assurer un fonctionnement *à la fois efficace et équitable* de l'économie. Elle impliquerait *l'obligation légale* d'assortir à l'avenir tous les emprunts à moyen et long terme de l'État, des entreprises et des particuliers, d'une garantie en pouvoir d'achat, en principal et en intérêts, cette garantie étant assurée par *l'indexation en valeur réelle des remboursements et des intérêts*, par référence à l'indice général des prix.⁸

Une telle indexation reviendrait à introduire *implicitement* dans l'économie, pour toutes les opérations sur l'avenir, une *unité de compte de valeur stable*, unité dont l'utilisation est indispensable pour son fonctionnement correct, tant pour assurer son efficacité que pour ne pas compromettre l'équité de la répartition des revenus⁹

Il importe de bien comprendre la nature d'un tel système d'indexation. Il ne s'agit pas d'enserrer l'économie dans un système de contraintes incompatibles et impossibles à supporter. *Il s'agit simplement de la rendre plus efficace, de la libérer, pour une large part, de toutes les contraintes attachées à l'incertitude de l'avenir, et d'établir pleinement le principe de l'honnêteté dans l'exécution des contrats. Le fonctionnement d'un tel système tendrait à rendre impossible toute distorsion des prix et des revenus. Il permettrait de préserver à la fois l'efficacité de l'économie et l'équité de la répartition des revenus*¹⁰

Par elle - même, l'indexation serait *fondamentalement réductrice d'incertitude quant à l'avenir*, et elle serait ainsi génératrice d'efficacité¹¹. En tout cas, refuser l'indexation des engagements sur l'avenir équivaldrait à institutionnaliser la perversion de tous les calculs économiques et la spoliation des débiteurs ou celle des créanciers.

Ibidem, s.99

10. Pl. Reforma polegająca na indeksacji. Stabilizacja wartości realnej jednostki obrachunkowej.

Funkcjonowanie gospodarki rynkowej opiera się na wielkiej *liczbie zobowiązań* na przyszłość. Sprawność i sprawiedliwość gospodarki wymaga aby te zobowiązania były dotrzymywane, aby kalkulacje gospodarcze nie były zafałszowane oraz by ani wierzyciele ani dłużnicy nie byli okradani. *Wypada więc aby realizacja tych wszystkich kontraktów nie była spaczona wskutek zmian wartości siły nabywczej jednostki rozliczeniowej.*

Faktycznie, wobec takiej zmienności, *sprawne i zarazem sprawiedliwe* funkcjonowanie gospodarki mogłaby zapewnić *tylko indeksacja wedle wartości realnej wszystkich zobowiązań na przyszłość*, w szczególności wszystkich pożyczek i depozytów oraz wszystkich kontraktów płacowych zawieranych na ograniczone okresy.⁷

Taka indeksacja oznaczałaby *prawne zobowiązanie* zaopatrywania w przyszłości wszystkich średnio-i długoterminowych wkładów Państwa, przedsiębiorstw i osób fizycznych, w gwarancję siły nabywczej wierzitelności podstawowych i oprocentowania. *Gwarancja ta byłaby zapewniona poprzez indeksację w wartości realnej spłaty wraz z odsetkami.* Indeksacja byłaby dokonywana w oparciu o powszechny wskaźnik cen.⁸

Taka indeksacja sprowadzałaby się do wprowadzenia *tym samym* do gospodarki, dla wszystkich transakcji przyszłościowych, *jednostki rachunkowej o stabilnej wartości.* Zastosowanie takiej jednostki jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarki, zarówno w dziedzinie jej produktywności jak i słusznej dystrybucji zysków.⁹

Ważne jest zrozumienie natury tego rodzaju systemu indeksacji. Nie chodzi tu o skrępowanie gospodarki systemem ograniczeń niestosownych i trudnych do zniesienia. *Chodzi po prostu o uczynienie jej bardziej produktywną, o uwolnienie jej w znacznej mierze od wszystkich*

ograniczeń związanych z niepewnością co do przyszłości oraz o wprowadzenie w pełni zasady rzetelności dotrzymywania kontraktów. Funkcjonowanie tego rodzaju systemu miałyby wbudowaną tendencję uniemożliwiającą wszelkie zniekształcenie cen i zysków. System taki pozwoliłby jednocześnie ochronić sprawność gospodarczą i słusność podziału dochodów.¹⁰

System indeksacji sam przez się zmniejszałby *zasadniczo niepewność wobec przyszłości* i dzięki temu generowałby produktywność.¹¹ W każdym razie, odmowa indeksacji przyszłych zobowiązań byłaby równoznaczna z instytucjonalizacją popsucia wszystkich ekonomicznych kalkulacji dłużników czy wierzycieli.

Sz.Z. Górski tłum.